

Eesti Vabariigi Valitsuse tegevusest Eesti riigi ja eesti rahva vastu suunatud kuriteo ettevalmistamisel loodava mittevajaliku Nabala looduskaitseala näitel

Vastavalt Eesti Vabariigi põhiseadusele (§5) on Eesti loodusvarad ja loodusressursid rahvuslik rikkus, mida tuleb kasutada säästlikult. Õeldust tulenevalt ei tohi kõrgeima riigivõimu kandjale ehk rahvale (§1) kuuluvat vara lõrtsida ega suvaliselt maha parseldada ei president ega valitsus. Tõsi, põhiseadust ega muid seadusi meil sageli ei täideta, kuid riigile ja rahvale tekitavat kahju eriti suures ulatuses oleme me kohustatud ära hoidma sõltumata juhtide tarkusest või rumalusest. Vaatame seda vabariigi valitsuse poolt populistlikel eesmärkidel loodava mittevajaliku Nabala looduskaitseala näitel, kus kõige hinnalisemaks eluslooduse esindajaks on kanakull ja kaitstavad taimed kasvavad lähikonnas ka mujal. Allpool ma ei analüüsi looduskaitseala loodusväärtusi, sest seda lubas teha Eesti Teaduste Akadeemia juhul, kui valitsus seda vajalikuks peab. Kuigi sellise ettepaneku eiramine valitsuse poolt oleks häbistav pretsedent kogu Euroopale ja eriti valitsusele endale..

Vaatame nüüd lähemalt, milles seisneb kavandatav kuritegu, mille rahalist väärtust on üsna lihtne hinnata. Alustagem Nabala lubjakivimaardla lühikirjeldusest.

Nabala lubjakivimaardla lühiiseloostus

Nabala lubjakivimaardla asub Harju ja Rapla maakonna piirialal ning on suurimaid üleriigilise tähtsusega ehituslubjakivi maardlaid Eestis. Maavaravarude 2010. aasta koondbilansi alusel moodustas Nabala maardla 38.8% Harju maakonna tarbevarust ja 56,7% Rapla maakonna tarbevarust. Varu maht kokku maardlas: aktiivne varu – **52,258** miljonit kuupmeetrit ja passiivne varu – **79,786** miljonit kuupmeetrit. See tähendab, et ilma täiendavate uuringuteta on Nabala maardlas võimalik kaevandada **52,258 miljonit kuupmeetrit lubjakivi**.

Ressursimaksust Nabala maardla ehituslubjakivi kaevandamisel

Vabariigi Valitsuse poolt 12.11.2009 vastuvõetud “Riigile kuuluva maavaravaru kaevandamisõiguse tasumäärade” alusel (<https://www.riigiteataja.ee/akt/13353674>) saab riik 01.01.2014 seisuga 1 kuupmeetri kõrgemargilise lubjakivi kaevandamisest 1.92 eurot ressursimaksu, **seega Nabala maardla lubjakivi kaevandamisest teeniks riik ainuüksi ressursimaksuga vähemalt 100 miljonit eurot** (52.258 miljonit kuupmeetrit x 1.92 EUR = 100.33 miljonit eurot). Lisaks saab riik maavara kaevandamisest veel täiendavaid makse, sh vee erikasutustasu kaevandusvee karjäärist ärajuhtimise eest jm.

31. mail 1988 kinnitati Eesti Geoloogiauringute Tootmiskoondise poolt “Lubjakivide otsingu- ja hinnangutööde aruanne Harju rajoonis Nabala küla ümbruses”, milles anti hinnang maardla varudele ja kvaliteedile. Killustiku tugevust hinnati kõrgeks ja stabiilseks, kuid vajalikuks peeti edasisi hüdrogeoloogilisi uuringuid. 9. juunil 2005 kinnitati maardla valitsuse määrusega riikliku tähtsusega maardlaks. Juba enne seda oli välja antud mitmeid uuringulubasid: 3.06.2004 anti geoloogilise uuringu luba Paekivitoodete Tehase OÜ-le Tammiku uuringualal (73,67 ha), 16.07.2004 AS Kiirkandurile Nõmmevälja I uuringualal (45,07 ha) ja Paekivitoodete Tehase OÜ-le Tagadi uuringualal (51.40 ha), 20.07.2004 AS Kiirkandurile Nõmmevälja uuringualal (59,18 ha), 20.09.2004 OÜ-le Merko Kaevandused Tammiku II uuringualal (75,52 ha), Nõmmküla uuringualal (52,28 ha) ja Nõmmküla II uuringualal (54,81 ha). Järgnenud kümne aasta jooksul tehti piirkonnas

veel mitmeid geoloogilisi uuringuid ning nende kokkuvõttena koostasid H. Bauert jt. (2012) KIKi tellimusel töö „Paekivi kaevandamise mõjud Nabala lubjakivimaardlas“. Samal ajal ilmus ajakirjanduses suur hulk raevukaid artikleid kaevandamise vastu ja peeti mitmeid kaevandamist välistavaid kõnekoosolekuid. Praeguse seisuga on Nabala ehituslubjakivimaardla piires taotletud kaevandamist neljal mäeeraldisel, kuid lubade menetlemine on Keskkonnaministeeriumi (KeM) otsusel peatatud ning selle otsuse vaidlustamist arendaja poolt Riigikohus ei võtnud menetlusse. Kuid me võime keelustada kaevandamist, aga seadus ei luba rahvale kuuluva ressursi põhjendamatu mahakandmist.

Nabala lubjakivimaardla teevad kaevandajate jaoks atraktiivseks eelkõige:

- 1) kasutuselevõtmata tarbevaru suur kogus maardlas
- 2) tootsa paekihindi paksus
- 3) minimaalne mõju inimasustusele
- 4) lähedus suurarbijatele ja veeteedele
- 5) lähedus olulistele lähitulevikku planeeritud tee-ehitusobjektidele, sh. Tallinn-Tartu maantee edasine laiendus ja Rail Baltica
- 6) oluliselt väiksem keskkonnamõju võrreldes Tallinna lähedaste maardlatega.

Nabala looduskaitseala loomise ebateaduslikust taustast

Ajaloost on hästi teada, et mida kõrgemal ametikohal on isikud, seda ebausklikumad nad on. Näiteks toetusid ekstrasenside soovitudele nii Hitler, Stalin kui ka Andropov, kelle lemmik rahvaakadeemik Sotševanov osales ka meie Merivälja fenomeni uurimisel. Seega pole meie valitsuskabineti liikmete sügav usaldus okultismi ja parameetoditesse allakirjutanule küll üllatuseks. Kuid üks rahvas olegi ette nähtud petmiseks ja mida suurema aplombiga me seda teeme, seda paremad on saadavad tulemused. Seda nägime Goebbelsi ja nüüd ka Lavrovi sõnavõttudes, millele täiendavate looduskaitsevajadustega manipuleerivad Eesti tipploodusteadlaste hulka kuuluvad ministrid ei taha ju alla jääda..

12. detsembril 2013 algatas keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannus oma käskkirjaga 4650 ha suuruse [Nabala looduskaitseala loomise](#), mis põhineb formaalselt Eesti Maaülikooli prof. K. Sepa poolt 2013. aasta oktoobris-detsembris teostatud [ekspertiisil](#) “Nabala looduskaitseala moodustamise põhjendatusele ja kavandatavate piirangute otstarbekusele”.

Riikliku Keskkonnaagentuuri poolt hallatavas Eesti Looduse Infosüsteemis (EELIS) on kavandatavat 4646.3 ha suurust Nabala maastikukaitseala (registrikood PLO1000834) iseloomustatud arvukate naeruväärsete väidetega.
(http://loodus.keskkonnainfo.ee/eelis/default.aspx?state=2;572247461;est;eelisand;.&comp=objresult=ala&obj_id=577736368).

"Unikaalne maa-aluste jõgede võrgustik. Tegemist on loodusliku nitraaditundliku alaga ehk avatud karstiga. Karstialal voolab kaheksa maa-alust jõge, millest kuus avaneb Paekna allikajärves. Salajõgede kohal esinevad orud, nõod, järved, kurisud ja allikad moodustavad huvitava karstimaastiku. Nabala karstialaga on seotud neli suuremat jõge - Keila, Väana, Pääsküla ja Pirita. Piirkonna suuremad karstialad - Nabala, Kuimetsa, Tuhala - on maa-aluste vooluteedega

üksteisega seotud. Toitealaks on Mahtra soostik. Nabala karstiala kuulub Ülemiste järve vesikonda".

Allakirjutaja mõned kommentaarid kavandatava Nabala maastikukaitseala iseloomustusele:

a) *"Unikaalne maa-aluste jõgede võrgustik"*:

Mis puudutab "maa-aluste jõgede" olemasolu, siis on nende väidetav esinemine tehtud kindlaks vaid pendlimeeste poolt MTÜ Tuhala Looduskeskuse ettevõtmisel, kuid ühtki neist "jõgedest" ei ole senini registreeritud teaduslike meetoditega. Erinevalt siinse piirkonna maapealsetest jõgedest- ojadest, mis saadavad oma vee Soome lahe suunas, voolavad pendli abil määratletud nn. "maa- alused jõed" valdavalt ida-lääne suunas, kulgedes mööda väga keerulisi, silmusekujulisi maasiseseid voolusänge. Vähe sellest – mõned neist "jõgedest" (näit. nn. Lutsa "maaalune jõgi") eiravad senikehtivaid loodusseadusi, voolates madalamalt alalt kõrgemale (Potter, H., 2008. Kus voolavad Tuhala–Nabala piirkonna salajõed? Eesti Loodus nr. 3, 46–50).

b) *"Tegemist on loodusliku nitraaditundliku alaga ehk avatud karstiga"*:

Vastavalt KeM veebilehel (<http://www.envir.ee/et/nitraaditundlik-ala>) olevale definitsioonile, loetakse nitraaditundlikuks ala, "kus põllumajanduslik tegevus on põhjustanud või võib põhjustada nitraatioonisisalduse põhjavees üle 50mg/l või mille pinnaveekogud on põllumajanduslikust tegevusest tingituna eutrofeerunud või eutrofeerumisohus". Kavandataval 4646.3 ha suurusel Nabala maastikukaitsealal esineb tähelepanuväärsemaid karstivorme vaid juba 1998. aastast kaitse all oleva 187.9 ha suuruse Tuhala maastikaitseala piires (karsti iseloomustus Wikipedias: <http://et.wikipedia.org/wiki/Karst>). Ülejäänud enam kui 4000 ha suurusel alal karstivormid praktiliselt puuduvad. Samuti puudub Nabala soostunud metsade alal pea igasugune põllumajanduslik tegevus, mistõttu ei saa rääkida ka nitraaditundlikust alast.

c) *"Karstialal voolab kaheksa maa-alust jõge, millest kuus avaneb Paekna allikajärves"*:

Ühegi "maa-aluse jõe" avanemine Paekna allikajärves ei ole dokumentaalselt tõestatud ning järvest voolab välja vaid üks laiem, magistraalkraavi-mõõtu oja.

d) *"Salajõgede kohal esinevad orud, nõod, järved, kurisud ja allikad moodustavad huvitava karstimaastiku"*:

Ülaltoodud kirjeldus käib vaid 187.9 ha suuruse juba kaitse all oleva Tuhala maastikaitseala kohta.

e) *"Nabala karstialaga on seotud neli suuremat jõge - Keila, Vääna, Pääsküla ja Pirita"*:

EELISE kirjelduses loetletud neljast jõest on vaid Vääna jõel seos kavandatava Nabala maastikukaitsealaga – jõe lähtekoht jääb ca 1.5 km ulatuses kavandatavale maastikaitsealale. Ülejäänud jõed ei oma mingit seost kavandatava Nabala maastikaitsealaga (register.keskkonnainfo.ee):

- Keila jõgi voolab enam kui 3 km lääne pool kavandatavat Nabala maastikaitseala
- Pirita jõgi voolab enam kui 2m ida pool kavandatavat Nabala maastikaitseala
- Pääsküla jõgi saab alguse Tallinna lõunapiiril asuva Pääsküla raba piirkonnas

f) "Piirkonna suuremad karstialad - Nabala, Kuimetsa, Tuhala - on maa-aluste vooluteedega üksteisega seotud":

See lause kavandatava Nabala maastikukaitseala kirjelduses on täielik nonsenss. Nagu eelnevalt märgitud, puuduvad karstivormid Nabala soostunud metsade alal. Kuimetsa karstivormide ja Tuhala karsti kaitseks moodustatud maastikukaitseala asuvad linnulennult teineteisest 19 km kaugusel. Nendevaheliste maa-aluste vooluteede väljamõtlemine ei kuulu enam isegi fantaasia valdkonda, vaid viitab vastavate isikute vaimsetele häiretele.

g) "Nabala karstiala kuulub Ülemiste järve vesikonda":

Ülemiste järve vesikonda pole olemas, ametlikult on olemas Harju alamvesikond, mis kuulub Lääne-Eesti vesikonda.

KOGU EELNEVA KOHTA ÜTLEKS MEIE ENDINE TUBLI PEAMINISTER ANDRUS ANSIP: „JUMAL TULE APPI, SA NÄED, AGA MILLEGIPÄRAST EI KARISTA!“ MEIE TUBLID KOALITSIOONIVALITSUSE MINISTRID VÕIKSID MINUGA ÜHESKOOS HOMEERILISELT NAERDA, AGA MITTE KAVANDADA RIIKLIKU KURITEGU!

Nabala looduskaitseala moodustamisega ühel Eesti suurimal lubjakivimaardlal muudetakse keskkonnaministri poolt aktiivne ehituslubjakivi varu passiivseks, mis ei võimalda enam selle kaevandamist. Nabala maardla lubjakivivaru passiivseks muutmisega eirab keskkonnaminister teadlikult [Maapõueseaduse](#) § 62, mis ütleb, et maapõue seisundit ja kasutamist mõjutava tegevuse korraldamisel tuleb tagada: 1) arvele võetud maavara kaevandamisväärsena säilimine; 2) arvele võetud maavaravaru kaevandamisväärsena säilimine; 3) juurdepääs maavaravarule; 4) maavaravaru optimaalne kasutamine. **Kui prokuratuur ja riigikontroll peavad Eestis kehtivate seaduste otsesest eiramist võimalikuks, siis jääb see nende südametunnistusele.**

Nabala lubjakivimaardla majandusväärtusest

Maardla kattub kavandatava Nabala looduskaitsealaga. Nabala lubjakivimaardla on üleriigilise tähtsusega maardla. See tähendab, et Nabala maardla lubjakivi on **Eesti riigi loodusvara**. Maavaral on rahaliselt väljendatav väärtus. Ressursi väärtust võib hinnata võrreldes seda analoogilise imporditava kaubaga, kuid seda võib teha ka ressursilt saadava tulu kaudu.

Kavandatava Nabala looduskaitseala piiridesse jääb kolme maavarade kaevandamisega tegeleva ettevõtte neli kaevandamisloa taotlemise järgus olevat mäeeraldist. Mäeeraldiste varu hinna arvutamise aluseks on taotlusdokumendid, millest pärinevad mäeeraldiste pindalad (ha), kaevandamisväärsuse varu kogused mäeeraldistel (tuh m³) ja aastased kaevandamismahud (tuh m³). Teised vajalikud arvud on:

- killustiku keskmine hind 2014. a, 10,5 €/t,
- maavara 2014. a kaevandamisõiguse tasumäär, 1,92 €/m³,
- diskonteerimise periood 20 aastat,
- inflatsioon 2%,
- baasintress 5%,
- ehitusmaavara väärtuse kasv 5% aastas.
-

Prof. E. Reinsalu poolt tehtud arvutustulemused on toodud alljärgnevas tabelis.

NABALA LUBJAKIVIMAARDLA MÄEERALDISTE VÄÄRTUS 2014. hindades

Mäeeraldis	Mäeeraldise pindala, ha	Mäeeraldise varu, tuh m ³	Maardla väärtus, mln €	Kaevandamisõiguse tasu 2014. a alusel, tuh € aastas	Mäeeraldise maa väärtus, tuh €/ha
Tammiku	70,86	15 563	9,56	998	135,0
Tagadi	27,67	6 005	3,68	384	133,0
Nõmmevälja	103,91	22 660	12,00	960	115,5
Nõmmküla	47,78	7 454	5,85	1152	122,5
Kokku	250,22	51 682	31,09	3494	124,3

Seega nendel mäeeraldistel oleva riigi maavara rahaline ekvivalent, millest ühiskond ilma jääb, on:

1. Mäeeraldiste koguväärtus ehk looduskapital, 20 aasta diskonteeritud summaarne tulu (kasum), 31 mln €.
2. Aastas saamata jääv kaevandamisõiguse tasu kogusummas 3,5 mln €.

Seda teades on riiklikust seisukohast lähtudes vajalik teha Nabala kaitseala moodustamise majandusanalüüs (mis praegu täiesti puudub), mis kajastaks kaitseala moodustamise kõiki tagajärgi, eelkõige aga:

1. riigile ja kohalikule omavalitsusele saamata jäävat tulu kaevandamisõiguse tasust;
2. ehitiste, eelkõige riigi taristute hinna tõusu Tallinna ning Harju- ja Raplamaa piirkonnas;
3. uute mäeeraldiste otsingu, uuringu, keskkonnamõju hindamise jm kulud.
4. Rail Balticu ebamõistlik trassivalik, mida meie majandusgeeniustest koosnev vabariigi valitsus asjalikult põhjendamata ei luba suunata läbi praktiliselt inimasustuseta Nabala metsamassiivide. Kuid iga liigne trassikilomeeter maksab oma 10 miljonit eurot, millele lisanduvad suurenevad iga-aastased eksploatatsioonikulud.

Maavara varu võõrandamise mõned juriidilised aspektid

Eesti Vabariigi põhiseadus sätestab:

§ 5. Eesti loodusvarad ja loodusressursid on rahvuslik rikkus, mida tuleb kasutada säästlikult.

Üleriigilise tähtsusega maardla varu on loodusvara, riigi omand, majanduslik ressurss. Maavara aktiivse, tõestatud majandusväärtusega varu muutmine looduskaitseala all passiivseks, on riigi omandi degradeerimine, rahvusliku rikkuse mittesäästlik, ebasihipärane kasutamine.

§ 32. Igaühe omand on puutumatu ja võrdselt kaitstud. Omandit võib omaniku nõusolekuta võõrandada ainult seaduses sätestatud juhtudel ja korras üldistes huvides õiglase ja kohese hüvituse eest. Igaühel, kelle vara on tema nõusolekuta võõrandatud, on õigus pöörduda kohtusse ning vaidlustada vara võõrandamine, hüvitus või selle suurus. Igaühel on õigus enda omandit vabalt vallata, kasutada ja käsutada. Kitsendused sätestab seadus. Omandit ei tohi kasutada üldiste huvide vastaselt.

Riigi maavararessursi kasutamine kaitseala maatoena peab andma vastuse küsimustele:

1. Kas selline samm on riigi loodusvara säästlik kasutamine (Põhiseadus, § 5);
2. Kui riigi maavara kasutatakse kohaliku tähtsusega kaitseala maatoena, kas siis üldised (riigi) huvid on tasakaalus kogukonna huvidega (Põhiseadus § 32),

3. Kas üldsuse huvides tegutsevatel töösturitel on alus nõuda lahendeid õigussüsteemist?

Keskkonnatasude seaduse (KeTS) § 9 lõige 1 sätestab riigile kuuluva maavaravaru kaevandamise, kasutamise või kasutamiskõlbmatuks muutmise eest makstavat kompensatsiooni. Punktis 38 märgitakse, et Põhiseaduse § 5 tulenevalt peab Eesti loodusvarade ja –ressursside majanduslik kasutamine teenima Eesti riigi ja rahva majanduslikke ja sotsiaalseid huve. Põhiseaduse §-st 53 tuleneb, et kõik keskkonnahäiringutega põhjustatud kulutused tuleb kanda keskkonnakasutajal ning et keskkonna kasutamisega seotud kulud peavad kajastuma toodete ja teenuste hinnas, mis koormavad keskkonda tootmise, tarbimise või elutsükli muus staadiumis. Hüvitada tuleb ka keskkonnale õiguspäraselt tekitatud kahju ja selle aluseks on keskkonnatasude seadus. **Antud juhul peaks eesti rahvale tekitatud suure majanduskahju korvama vabariigi valitsuse liikmed** enda isiklikest säästudest vastavalt nende poolt tekitatud kahju suurusele, seega peaminister ja keskkonnaminister teistest suuremas ulatuses.

Põhiseaduse § 31 esimene lause sätestab õiguse tegeleda ettevõtlusega. Ettevõtluse all mõistetakse eelkõige iseseisva majandustegevuse kaudu tulu teenimist. Riik ei tohi selleks teha põhjendamatuid takistusi ja peab tagama õigusliku keskkonna vaba turu toimimiseks.

Kokkuvõttes ma tahan väita, et keskkonnakaitseliste argumentide kasutamine populistlike poliitiliste eesmärkide saavutamiseks (reformierakonnale piirkonnas häälte kogumiseks) diskrediteerib looduskaitse olemust ja häbib ka riigi valitsejaid. Nabala juhtum on selle valgustamiseks hea näide.

Seoses EV majanduse arenguga, sh eriti teede ehitamise ja Rail Baltic projektiga on vajadus ehituslubjakivi kasutamiseks lähitulevikus väga oluliselt kasvamas ja seda rohkem kui seda nägi ette *Ehitusmaavarade kasutamise riiklik arengukava 2011–2020*, milles on kajastatud ka Nabala varud.

Ma ei usu, et vabariigi valitsus ise ilma välise sekkumiseta oleks suuteline oma ilmselgeid möödalaskmisi parandama, selleks on meie poliitikud piisavalt jonnakad ja ülbed. Aga ehk aitab riigikontrolli ja prokuratuuri sekkumine kasvõi ajutiselt peatada Eesti riigi ja rahva vastu suunatud majanduskuriteo elluviimist ja võimaldab Eesti Teaduste Akadeemial läbi viia asjaliku ekspertiisi, mis arvestaks nii looduskaitse kui ka Eesti nigela majanduskeskkonna turgutamise vajadust.

Sünnijärgne Eesti Vabariigi kodanik

Anto Raukas, kes on oma pika elu jooksul

näinud palju rumalusi, kuid nii suuri harva.

Vast ehk Narva elektriijaamade müük USA

pankrotistunud riulifirmale oli seda rahalises

väärtuses ületav. Kuid nii nagu praegune kuriteokava

põhines ka see targa valitsuse ÜKSMEELSEL otsusel

Tallinnas, 28.06.20014

Täiendava infoga Nabala lubjakivimaardla ja kavandatava Nabala kaitseala kohta saab tutvuda Eesti Geoloogia Seltsi veebilehel <http://www.egeos.ee/egeos/nabala/>